

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.039/2016/6/I.

A Győri Ítéltábla a fellebbezési eljárásban a dr. Méhes László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Juhász-Laczik Lászlóné és dr. Sipos Ferenc ügyvéd által képviselt alperes ellen indított elszámolási perében a Veszprémi Törvényszék 2015. november 30-án kelt 1.G.40.073/2015/5. sorszám alatti ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.800 (ötvenezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A cégnyilvántartásba a Cg..... cégjegyzékszám alatt bejegyzett "A" Szolgáltató Betéti Társaság "B" beltagi - és "C" kültagi jogviszonyával működött, a beltag a 2.255.000,- forint jegyzett tőkéből 350.000,- forint névértékű társasági részesedéssel rendelkezett. A beltag 2013. február 8. napján elhunyt, hagyatékát a közjegyző a 2013. szeptember 4. napján kelt hagyatékátadó végzéssel adta át. Eszerint - más mellett - törvényes öröklés címén $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ -ed arányban az örökhagyó gyermekeinek, "D" nek és a felperesnek - az örökhagyó túlélő házastársa "C" özvegyi jogával terhelt - átadta az örökhagyó "A" Szolgáltató Betéti Társaságban fennállott, halálával megszűnt tagsági jogviszonyából eredő „azt a jogosultságát, hogy a társaság tagjaival történt megegyezés alapján a társaságba tagként beléphessen, megállapodás hiányában a megszűnt tagsági viszonyból származó elszámolási igényét és az ebből eredő követelést." A felperes a betéti társaságba nem kívánt belépni, ezért a betéti társaság a 4/2013.(X.15.) Tgy. számú határozattal úgy döntött, hogy a társaság 139.139.000,- forint saját tőkéjéből az elhunyt beltag örököseinek annak 8-8 %-a, 11.131.120-11.131.120,- forint jár. Az alperes 2013. december 16-án a felperesnek 6 millió forintot utalt át az elszámolási összegből. 2014. június 11-én a betéti társaság korlátolt felelősségű társasággá alakult át.

A felperes keresetében 14 millió forint tőke, valamint annak a 2013. május 9. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata, továbbá 6 millió forint tőkének a 2013. május 9. napjától a 2013. december 15. napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 102.§ -103. §-a alapján. Kereseti érvelése szerint a betéti társaság beltag elhunytakor fennálló cégértéke

meghaladja az elszámolási összeg kifizetésére vonatkozó tagok gyűlése határozatában megjelölt 139.139.000,- forint könyvszerinti saját tőke összegét, az 250 millió és 314 millió forint összeg között lehet. Az előzetes bizonyítás során beszerzett könyvszakértői vélemények - a betéti társaság iratai hiányában - nem állapíthatták meg a helyes cégértéket 151.949.000,- forint illetve 152.670.000,- forint összegben.

Az alperes ellenkérelmében a kereset 2.628.000,- forint tőke összegen túli elutasítását kérte. Az elhunyt beltág törvényes örökösével, a felperessel való elszámolási kötelezettséget nem vitatta, annak összegét azonban igen. A beltág tagsági jogviszonya megszűntekor fennálló cégértéket 107.850.000,- forintban jelölte meg, így ezen összeg 8 %-a, 8.628.000,- forint illeti meg a felperest. Kiemelte, hogy a hagyaték ezen része átadása özvegyi joggal terheltent történt.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *részítéletében* az alperest kötelezte 2.628.000,- forint tőke 15 napon belüli megfizetésére. Határozata indokolásában a törvényszék megállapította, hogy a Pp. 213.. § (2) bekezdése szerinti részítélet meghozatalának egyik tipikus esete az, amikor a pénzkövetelésre irányuló marasztalási keresetből az alperes a tartozást részben elismeri. Rámutatott a bíróság, hogy az elhunyt beltág örökösait önállóan illeti meg a választás joga, a társaságba belépés vagy az elszámolás igénylése között.

A részítélet hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő *fellebbezést*. Jogorvoslati kérelmében arra hivatkozott: a kereseti követelés örökösödési jogviszonyból ered, az elszámolási követelést özvegyi jog terheli, erre figyelemmel a másik állagörökösnek és a túlélő házastársnak is kényszerűen perben kellett volna állnia. Az állagörökösök az öröklés folytán együttesen váltak az elszámolási igény jogosultjává. A Ptk. 615. § (1) bekezdése szerinti özvegyi haszonélvezeti jog kiterjed az elszámolási követelésre. Az elszámolási követelés alapján az örökösöknek járó pénzösszeg a Ptk. 607. § (1) bekezdése szerint az állagörökösöket, annak hasznára pedig a Ptk. 615. § (1) bekezdés alapján a túlélő házastársat illeti. A tőke után járó kamatokra tehát az özvegyi jog jogosultja tarthat igényt. A Pp. 51. § a.) pontja szerinti „kényszerű egységes” pertársaság esete forog fenn, mind az állagörökösök, mind pedig a haszonélvezeti örökös között. A követelés tárgyában való döntés ugyanis a perben való részvétel nélkül kiterjed az örökösök követelésére és a túlélő házastársra. A törvényszéknek helyesen a Pp. 130. § (1) bekezdés g.) pontját és 157. § a.) pontját kellett volna alkalmaznia.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú részítélet helybenhagyását kérte. Vitatta, hogy a betéti társaságból kivált beltág állagörökösai az öröklés folytán együttesen váltak volna az elszámolási igény jogosultjává. A Gt. jelen ügyben alkalmazandó szabályai azt is lehetővé teszik, hogy több állagörökös esetén az egyik örökös a társaságba lépjen, míg a másik a társasággal elszámoljon. Tévesnek tartotta az alperes azon hivatkozását, hogy a haszonélvező özvegyi joga kiterjedne az elszámolás folytán fizetendő pénzösszegre.

A törvényszék a helyesen megállapított tények alapján helyes eljárásjogi jogkövetkeztetéssel kötelezte az alperest részítéletével (Pp.213.§ (2) bekezdés) az elismert követelésrész megfizetésére. Ezért a fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla az elsőfokú részítélet indokaival egyetértett, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp.254.§ (3) bekezdés)

A fellebbezésben foglaltakra az ítélet tábla kiemeli, hogy az elhunyt társasági tag örököse, a felperes keresettel érvényesített elszámolási követelését (a Gt.103.§-a alapján alkalmazandó 102.§ (1)-(4) bekezdése) az alperes ellenkérelmében részben - a részítéleti marasztalási összeg erejéig elismerte.

A vele szemben támasztott követelésre vonatkozó alperesi (jog) elismerés a fél eljárásjogi rendelkező cselekménye, mellyel a polgári perben a vele szemben támasztott követelést (és az annak alapjául szolgáló jogot) részben vagy egészben fennállónak jelenti ki. (A Pp. magyarázata - Közgazdasági és jogi könyvkiadó 1976., 888. oldal) Az elismerés - eltérően az ellenfél által állított tény valóságára vonatkozó beismeréstől (Pp.163.§ (2) bekezdés) - a per folyamán már nem vonható vissza. (BH 1985/314., Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.21.375/2007/4., Győri Ítélet tábla Pf.II.20.372/2007/6. szám) Bár a fellebbezésében az alperes az elsőfokú eljárás során megtett elismerését kifejezetten nem vonta vissza, mégis - az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabálysértésére hivatkozó - fellebbezést mindezek figyelembevételével kellett értékelni.

Az ítélet tábla megítélése szerint ugyanakkor az alperes jogelődje elhunyt beltagja törvényes örökösei, illetve az özvegyi jogot öröklő túlélő házastárs a keresettel perbehozott elszámolási követelés tekintetében nem minősülnek egységes pertársnak. (Pp.51.§ a/ pont)

Az elhunyt társasági tag örökösét megillető elszámolási követelés (Gt.102-103.§) ugyan a hagyatéki vagyonhoz tartozik, a hagyatéki vagyonra azonban a Ptk.682.§ (1) bekezdése alapján csak a hagyatéki osztály előtt áll fenn az örökösök tulajdonközössége. A konkrét esetben pedig - a felterjesztett iratokból megállapítható peradatok szerint - a hagyaték felosztása megtörtént a 2013. szeptember 4. napján kelt, 2013. szeptember 30-án jogerős hagyatékátadó végzéssel. Ez a hagyatékátadó végzés pedig a törvényes örökösöknek $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban átadta a tagsági jogviszony megszűnését követően keletkezett elszámolási követelést, amely után a követelés nemcsak valamennyi örökös nevében és részére volt érvényesíthető (Ptk.682.§ (2) bekezdés), az örököstárs mellőzhetetlen perbenállása mellett. A hagyaték felosztását követően ezért mind a felperes, mind pedig örököstársa szabadon dönthetett arról, hogy a társaság további tagjával való megállapodás alapján a társaságba tagként lép (Gt.103.§), avagy az örökhagyó társasági részesedése $\frac{1}{2}$ része után milyen összegű követelést érvényesít az alperessel szemben. (Gt.102.§ (1)-(4) bekezdés)

Arra az alperes a fellebbezésében - formálisan - helytállóan hivatkozott, hogy az elhunyt folytán megszűnt tagsági jogviszonyú örökhagyó örököseit megillető elszámolási követelés tulajdonosi részjogosítványai közül a Ptk.164.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó 157.§ (1) bekezdése alapján a birtoklás, használat és hasznok szedésének joga, illetve a rendelkezési jog különválik; az előbbieket az özvegyi jogosultat, míg az utóbbi az állagörökösöket illeti. (Fővárosi Ítélet tábla 10.Cgf.43.511/2009/2. szám, Győri Ítélet tábla Gf.II.20.023/2015/7. szám) Mindebből azonban nem következik, hogy az egyik állagörökös

által indított elszámolási perben az özvegyi jogot öröklő túlélő házastárs perben állása mellőzhetetlen lenne. (Pp.51.§ a/ pont) Az elszámolási követelés hasznaként ugyanis csak az ügyleti kamat (Ptk.232.§ (1) bekezdés) értelmezhető, ügyleti kamat pedig az elszámolási követelést nem terheli. Az elszámolási követelés késedelmes kifizetése esetén az alperes csak késedelmi kamatot (Ptk.301.§ (1) bekezdés) tartozik fizetni, amely nem a követelés „haszna”, hanem a késedelmes teljesítés objektív jogkövetkezménye. Így nincs olyan követelés, amelyről csak a túlélő házastárs perben állása mellett, egységesen kellene dönten.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az alperes viseli a másodfokú eljárásban felmerült, lerótt fellebbezési illetékből és ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Ez utóbbi összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 50.800.Ft-ban határozta meg.

G y ő r , 2016. április 27.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: